

Dosarul nr. 2r-130/23
2-21084744-01-2r-21032023

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: M. Muruianu)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

DECIZIE

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecat, în componența:
Președinte, judecător
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Oxana Parfeni
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Zotea Iulian,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Întreprinderea cooperatistă de alimentație publică „Coopalimentara” a Uniunii
Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova împotriva lui Zotea
Iulian, intervenienți accesorii Uvarov Anton și Ion Scripnic cu privire la încasarea
sumei,

împotriva încheierii din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea depusă de Zotea Iulian, cu privire la repunerea apelului în
termen și s-a restituit apelul declarat de Zotea Iulian, împotriva hotărârii din 18 iulie
2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 14 iunie 2021, Întreprinderea cooperatistă de alimentație publică
„Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica
Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Zotea Iulian, cu privire
la încasarea sumei.

Prin încheierea din 23 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a
fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Uvarov Anton (54-55).

Prin încheierea din 06 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost
atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ion Scripnic.

Prin hotărârea din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost
admisă acțiunea depusă de Întreprinderea cooperatistă de alimentație publică
„Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica
Moldova. A fost încasat din contul lui Zotea Iulian în beneficiul Întreprinderea
cooperatistă de alimentație publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a
Cooperativelor de Consum din Republica Moldova suma de 28 050 de lei cu titlu de
datorie rezultată din păstrarea automobilului de model „BMV 518i” cu nr. de
înmatriculare CQB 536 pentru perioada 01 martie 2020-08 iulie 2020 și suma de
841,05 lei, cu titlu de taxa de stat.

La 30 septembrie 2022, Zotea Iulian a depus cerere de apel nemotivată, iar la 12 ianuarie 2023 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de Zotea Iulian, privind repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul depus de Zotea Iulian, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 01 martie 2023, Zotea Iulian, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea apelului în termen.

În motivarea recursului Zotea Iulian, a indicat că cauza a fost examinată în absența sa. Despre emiterea hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a aflat la 16 septembrie 2022 și la 30 septembrie 2022 a fost depusă cererea de apel.

Consideră recurentul că culpa nedeunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care examinând cauza în procedură scrisă în conformitate cu art. 276²-276⁴ Cod de procedură civilă, nu i-a expediat dispozitivul hotărârii în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 13 februarie 2023 la adresa poștală a recurentului/apelantului indicată în cererea de apel, mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, 4/1, ap. 247, dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc (f.d. 175).

Astfel, recursul declarat la 01 martie 2023 este în termen.

La 21 martie 2023 în adresa intimaților a fost expediată copia recursului declarat de Zotea Iulian, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 188), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța

(judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 18 iulie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Întreprinderea cooperatistă de alimentație publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 septembrie 2022 Zotea Iulian, a depus cerere de apel nemotivată iar la 12 ianuarie 2023 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În motivarea cererii de repunere în termen a apelului, Zotea Iulian a indicat că cauza a fost examinată în absența sa. Despre emiterea hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a aflat la 16 septembrie 2022 iar la 30 septembrie 2022 a fost depusă cererea de apel nemotivată.

Consideră Zotea Iulian că, culpa nedepunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care nu i-a expediat în termenul prevăzut de lege dispozitivul hotărârii.

Ca urmare, prin încheierea din 25 ianuarie 2023, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea depusă de Zotea Iulian, privind repunerea în termen a apelului și a restituit apelul declarat de Zotea Iulian, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost

depusă de Zotea Iulian peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 18 iulie 2022, iar cererea de apel a fost depusă de către Zotea Iulian abia la 30 septembrie 2022, aproximativ, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat încă la data de *17 august 2022, inclusiv (miercuri)*.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși apelantul Zotea Iulian a solicitat repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 Cod de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art. 102 alin. (4¹), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară. Prezentarea părții în instanță, în persoană sau prin reprezentant, acoperă orice viciu de înmânare a citației. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Zotea Iulian precum că cauza a fost examinată în absența sa. Or, cert este faptul că recurentul a cunoscut că pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă,

recepționând la data de 17 iulie 2021 copia cererii de chemare în judecată, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr. DS8001904902AS (f.d. 50).

Mai mult ca atât, la 29 iulie 2021 Zotea Iulian a depus referință la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cooperatistă de alimentație publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, exprimându-și dezacordul cu aceasta (f.d. 51).

Astfel, Zotea Iulian, fiind o dată înștiințat în mod legal, nu poate fi invocată necitarea sa pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Totodată, se reține că la data de 04 iulie 2022 Zotea Iulian a recepționat copia încheierii din 06 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru prin care a fost înștiințat că examinarea cauzei la avea loc la data de 18 iulie 2022, dată la care a și fost pronunțat dispozitivul hotărârii, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei nr. DS8006914560AS (f.d.83).

Totodată, se reține că la data de 22 iulie 2022 pe Portalul Național al Instanțelor: jst.instante.justice.md, a fost publicat dispozitivul hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Iar, la 18 iulie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a expediat copia dispozitivului hotărârii din 18 iulie 2022 la adresa de domiciliu a lui Zotea Iulian: mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, 4, bl. 1, ap. 247, fiind recepționat la data de 21 septembrie 2022 (f.d.117).

Nu poate fi reținută nici alegația invocată de Zotea Iulian precum că despre emiterea hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a aflat la 16 septembrie 2022, deoarece indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din Cod de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Este irelevant argumentul recurentului precum că culpa nedepunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care nu i-a expediat dispozitivul hotărârii în termenul prevăzut de lege. Or, odată ce încă la data de 17 iulie 2021 Zotea Iulian a aflat că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă, urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligat să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, recurentul Zotea Iulian nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflare dânsului într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în interiorul termenului legal.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și

desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Completul de judecată notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate. Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Zotea Iulian.

Se menține încheierea din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cooperatistă de alimentație publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a

Cooperativelor de Consum din Republica Moldova împotriva lui Zotea Iulian,
intervenienți accesorii Uvarov Anton și Ion Scripnic cu privire la încasarea sumei.
Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Pitic